

Løp Gård

Løp Gamle Gård ligger like ved Rv 834, 8 km nord for Bodø sentrum.

Det kan ha blitt drevet jordbruk på Løp helt fra begynnelsen av vår tidsregning. Ut fra stedsnavnet må vi tru at også gården Løpsmarka lengre sør hørte under Løp fra gammelt, og dermed snakker vi om et samlet areal på nesten 6,5 kvadratkilometer.

Noe som slår en ved Løps historie, er hvordan embetsmennene som kommer og går gjenspeiler holdninger som er typiske i deres egen epoke.

Hans Michael Arnkiel er en av de mest interessante skikkelsene i Løps historie. For mens vi må mistenke forgjengerne for i beste fall å ha hatt et temmelig nedlatende forhold til "allmuen", går Arnkiel alt i 1788 inn i et aktivt samarbeid med bøndene. Løp hadde frem til da alltid vært på en manns hånd, men Arnkiel lot to saltdalinger få bygsle hver sin fjerdepart av Løp gård. Da Arnkiel forlot Bodø solgte han mye av jordgodset sitt til bønder. Futen Arnkiel blir en hovedskikkelse i Løps historie, også på grunn av at det er i hans tid Gammelgården på Løp fikk det preget som i hovedsak er bevart fram til i dag.

Futen John Rygh kjøpte Løp av Arnkiel. Han ble gift med Sara Schytte. Hun ble enke og giftet seg med etterfølgeren som fut, Johan Ernst Berg. Som eier av Løp, trakk han i 1807 inn igjen under hovedbruket også den halvparten av gården som Arnkiel hadde bygslet bort. Dermed ble Løp igjen en av storgårdene i Bodø. I 1815 ble Johan Ernst Berg utnevnt til amtmann i Nordland, og amtmannstida på Løp ble innledet. For generasjoner av bygdefolk forble Løp Amtmannsgården.

I 1837 kjøpte jekteskipper Karel Hansen Løp gård for 1500 daler. Han og kona Beret flyttet inn som husbondsfolk i husene på Amtmannsgården. De lot ikke husrom stå tomme. Det var penger å tjene på utleie, og senere boplass for tjenestefolk. Etter 1837 ble Løp mye av en menneskelig maurtue. Endringene i forhold til tidligere epoker, var at en hadde fått et mye

mer levende gårdssamfunn. Flere mennesker var sammen om en helt annerledes aktiv utnyttning av ressursene enn før. I 1860 begynte det å gro opp husmannsplasser rundt omkring i området, men hovedbruket var som i embetsmannstida.

Året 1862 markerer et vendepunkt i Løps historie, da gården ble delt mellom Karell`s tre sønner. Dette førte til at Løp ikke lenger fikk noe egentlig hovedbruk ut fra arealet. Husa ble også delt, og senere ble noen flyttet. Løp fikk to nye tun med markert bebyggelse.

Lovise og Benoni Hansen ble boende på gården. De fikk et langt snevrere økonomisk spillerom enn den forrige generasjonen, men det var de som skapte rammen av verdighet omkring livet på gården.

Fra 1934 stod barna deres som eiere av farsjorda. I 1945 døde Lauritz, så da ble Hanna og Arnolda Krogh-Hansen eneeiere av hjemmet. "Frøknene på Løp" ble et begrep langt utover nærmiljøet. Både Hanna og Arnolda hadde reist mye og skilte seg klart fra omgivelsene i språk, klesdrakt og vaner. Søstrene hadde en uhyre sterk slektsfølelse, og de førte en livslang kamp for å hindre at den gamle hovedbygningen på Løp forfalt.

I 1983 overtok Bodø kommune tun området og den gamle fut-og amtmannsgården på Løp. Hovedhuset har gjennomgått en restaurering som gir oss et levende inntrykk av husets historie fra helt tilbake til 1700-tallet.

I dag er stedet en turistattraksjon. I sommermånedene drives kafe` der, som er kjent for sin nydelige sitronkake.